

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Kala (przewodniczący)
SSN Michał Laskowski (sprawozdawca)
SSN Jacek Błaszczyk

w sprawie **A, W.**

skazanego z art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu bez udziału stron (art. 535 § 5 k.p.k.)
w dniu 8 października 2024 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 31 października 2023 r., sygn. akt V Ka 749/23

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego Lublin – Wschód w Lublinie

z dnia 30 maja 2023 r., sygn. akt II K 1543/22,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu w Lublinie do ponownego rozpoznania.**

Jacek Błaszczyk Dariusz Kala Michał Laskowski

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy Lublin – Wschód w Lublinie, wyrokiem z 30 maja 2023 r.,
uznał A. W. za winnego dwóch następujących występków: w ramach ciągu

przestępstw dopuścił się trzech bezprawnych zachowań: jednego usiłowania i dwóch dokonań polegających na dopuszczeniu się innych czynności seksualnych wobec dwóch pokrzywdzonych małoletnich tj. o czyn z art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. i za to wymierzył mu karę jednostkową dwóch lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności (pkt I wyroku) oraz występku z art. 207 § 1a k.k. (pkt III wyroku) i za to wymierzył mu karę jednostkową 6 miesięcy pozbawienia wolności; na podstawie art. 91 § 2 k.k. orzekł karę łączną 2 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności oraz zakaz z art. 41 § 1a k.k.; uniewinnił A, W. od zarzutu popełnienia czynu zabronionego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 200 § 1 k.k. (pkt II wyroku). Apelację od tego orzeczenia wnieśli obrońca i oskarżyciel publiczny (oba kwestionowali ustalenia faktyczne, a prokurator podniósł też zarzut obrazy przepisów prawa materialnego polegający na braku orzeczenia środka karnego z art. 41a § 2 k.k. i niewspółmierności kary).

Sąd Okręgowy w Lublinie, po rozpoznaniu apelacji, wyrokiem z 31 października 2023 r., zmienił zaskarżony wyrok Sądu pierwszej instancji w ten sposób, że przyjął za podstawę rozstrzygnięcia Kodeks karny w brzmieniu sprzed 1 października 2023 r. i uchylił uniewinnienie z punktu II wyroku pierwszoinstancyjnego i ustalił, że A, W. dopuścił się usiłowania naruszenia nietykalności cielesnej wobec małoletniej, ale zamierzonego celu nie osiągnął ze względu na jej ucieczkę i czyn ten zakwalifikował jako przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 217 § 1 k.k. i postępowanie w tym zakresie umorzył na podstawie art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k.

Kasację od wyroku Sądu Okręgowego wniósł na niekorzyść skazanego Prokurator Generalny w trybie art. 521 § 1 k.p.k. Podniósł w niej rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie prawa procesowego, a mianowicie art. 433 § 2 k.p.k. polegające na nie rozpoznaniu w ramach kontroli instancyjnej zarzutu nie orzeczenia obligatoryjnego środka karnego z art. 41a § 2 k.k. w stosunku do małoletniej co do, której nastąpiło dwukrotne dokonanie występku z art. 200 § 1 k.k. i zażądał uchylenia wyroku drugiej instancji i przekazania sprawy w zaskarżonym zakresie do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście zasadna, co implikowało rozpoznanie jej w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Analiza sprawy potwierdziła zasadność wniosku sformułowanego w nadzwyczajnym środku zaskarżenia. Zgodnie bowiem z treścią art. 41a § 2 zd. pierwsze k.k. sąd orzeka zakaz przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, kontaktowania się z określonymi osobami, zbliżania się do określonych osób lub opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu, jak również nakaz okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, w razie skazania na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności. Niewątpliwie Sąd Rejonowy skazując A, W. za m.in. dwa dokonania przestępstwa z art. 200 § 1 k.k. wobec małoletniej na karę bezwzględnego pozbawienia wolności zaniechał wymierzenia środka karnego, o którym mowa w art. 41a § 2 k.k., którego zastosowanie w zaistniałym układzie procesowym było obligatoryjne. Ujawnienie tego braku potwierdziło zasadność wykazanego w kasacji uchybienia, ponieważ procedujący Sąd *ad quem* nie rozpoznał zarzutu zwykłego środka odwoławczego oskarżyciela publicznego wskazującego w apelacji na to naruszenie prawa materialnego. Zastrzec trzeba, że Sąd Okręgowy po ogłoszeniu wyroku dostrzegł własne zaniechanie i wskazał, że nierozważony zarzut apelacyjny był zasadny a został pominięty podczas kontroli apelacyjnej. Kontrola kasacyjna potwierdziła, że wyrok Sądu drugiej instancji obarczony został rażącą obrazą prawa wskazanego w nadzwyczajnym środku zaskarżenia, która miała istotny wpływ na jego treść: krótko mówiąc w sposób nieuprawniony pominięto na obu szczeblach procedowania obowiązek orzeczenia środka karnego z art. 41a § 2 k.k. wraz z okresem jego stosowania (art. 43 § 1 i 1a k.k. w zw. z art. 39 pkt 2b k.k.). Jednocześnie analiza akt sprawy ujawniła kwestię, która wobec treści art. 437 § 2 k.p.k. jest na obecnym etapie postępowania nie do naprawienia, a mianowicie chodziło o to, że skoro A, W. został skazany na karę bezwzględnego pozbawienia wolności także za usiłowanie dokonania występku z art. 200 § 1 k.k., a więc przestępstwa z Rozdziału XXV przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, w stosunku do innej małoletniej, to również i co do niej obowiązywało orzeczenie zakazu kontaktów z nią w trybie art. 41a § 2 k.k. Okoliczność, że powyższa kwestia została pominięta w obu środkach zaskarżenia autorstwa oskarżyciela publicznego i nie należy do kręgu bezwzględnych przyczyn odwoławczych, a zmiana orzeczenia rażąco

niesprawiedliwego niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów możliwa jest wyłącznie na korzyść oskarżonego (art. 440 k.p.k.) – zamyka ostatecznie temat wydania w ponownym procedowaniu Sądu *ad quem* orzeczenia o zakazie kontaktów skazanego z jego córką.

Orzekając ponownie co do prokuratorskiej apelacji, Sąd Okręgowy będzie zobowiązany odnieść się do jej zarzutu nr 3, zastosować środek karny z art. 41a § 2 k.k. w sposób tam wskazany i określić termin wykonania orzeczenia w tym zakresie.

Z tych powodów Sąd Najwyższy orzekł na posiedzeniu bez udziału stron jak w części dyspozytywnej wyroku (art. 537 § 2 k.p.k.).

[J.J.]

[ms]

Jacek Błaszczyk Dariusz Kala Michał Laskowski